

Europska unija je u četvrtak na summitu u Sofiji potvrdila europsku perspektivu zemalja zapadnog Balkana, ali bez konkretnih obećanja o pristupanju te istaknula spremnost za povećanje investicija radi bolje povezanosti te regije s EU-om i unutar same regije.

"Podsjećajući na sastanak na vrhu u Solunu 2003. EU ponovno potvrđuje svoju neupitnu potporu europskoj perspektivi zapadnog Balkana. Na temelju dosadašnjeg napretka partneri sa zapadnog Balkana ponovno su potvrdili svoju predanost europskoj perspektivi kao svoj čvrst strateški izbor povećanju svojih napora i uzajamnoj potpori. Vjerodostojnost tih napora ovisi o jasnoj javnoj komunikaciji", kaže se u izjavi 28 članica EU-a, s kojom se suglasilo i šest zemalja jugoistoka Europe.

Raspoloženje u pogledu daljnjeg proširenja u više zemalja članica je krajnje negativno pa se u kompromisnom tekstu izbjeglo svako spominjanje proširenja ili pristupanja.

I same pripreme za summit obilježene su prijetnjama Španjolske da neće sudjelovati zbog toga što je na summit pozvano i Kosovo, najmlađa europska država koju, osim Španjolske, ne priznaju još četiri članice EU-a - Cipar, Grčka, Rumunjska i Slovačka.

Kako bi omekšali poziciju Španjolske, organizatori summita odlučili su da neće biti isticanja zastava, u dokumentima se ne spominju "čelnici država ili vlada", nego "lideri", a svako spominjanje Kosova u dokumentima bit će praćeno fusnotom da "se ne time prejudicira pozicija EU-a" oko njegova statusa.

EU u svojoj deklaraciji izražava spremnost na angažman na svim razinama kako bi podržao političku, gospodarsku i društvenu preobrazbu regije, među ostalim putem povećane pomoći koja se temelji na konkretnom napretku partnera sa zapadnog Balkana u području vladavine prava, kao i u socioekonomskim reformama.

Hrvatska domaćin idućeg summita

U deklaraciji se kaže da EU podupire obvezu daljnjeg jačanja dobrosusjedskih odnosa, regionalne stabilnosti i uzajamne suradnje, koju su preuzeli partneri sa zapadnog Balkana.

"To posebno uključuje pronalaženje i provedbu konačnih, uključivih i obvezujućih rješenja za bilateralne sporove koji proizlaze iz nasljeđa prošlosti te ulaganje dodatnih napora u pomirenje", kaže se u tekstu.

Povezivanje unutar same regije i regije s Europskom unijom jedna je od ključnih tema ovoga summita.

"Uspostava guste mreže veza i mogućnosti unutar regije te s EU-om presudna je za zbližavanje naših građana i gospodarstava te za jačanje političke stabilnosti, gospodarskog blagostanja, kulturnog i društvenog razvoja.

Oslanjajući se na ostvareni napredak, među ostalim u okviru regionalnih inicijativa, obvezujemo se znatno poboljšati povezanost u svim njezinim dimenzijama: prometnoj, energetskej,

digitalnoj, gospodarskoj i ljudskoj", kaže se u zajedničkoj deklaraciji 28 članica EU-a.

Europska unija očekuje od zemalja zapadnog Balkana tijesnu suradnju u pitanjima sigurnosti.

"Dokazana je vrijednost naše suradnje u zaustavljanju nezakonitih migracijskih tokova i dodatno ćemo je razvijati", kaže se izjavi.

"Borba protiv terorizma i ekstremizma, među ostalim financiranja, radikalizacije i povratka stranih terorističkih boraca, zahtijeva našu povećanu suradnju. EU i partneri sa zapadnog Balkana potvrđuju da su rezultati u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala ključni za političku i socioekonomsku preobrazbu regije, kao i za regionalnu stabilnost i sigurnost, što je u najboljem interesu njihovih građana. EU pozdravlja obvezu koju su preuzeli u pogledu poduzimanja, u suradnji s EU-om te u međusobnoj suradnji, odlučnih mjera protiv trgovanja ljudima, uzgoja droge te krijumčarenja ljudi, droge i oružja", kaže se u tekstu.

Također se ističe spremnost za zajedničko djelovanje na suzbijanju dezinformacija i drugih hibridnih aktivnosti povećanih suradnjom u područjima otpornosti, kibernetičke sigurnosti i strateške komunikacije.

U izjavi se pozdravlja "želju Hrvatske da tijekom svojega predsjedanja u 2020. bude domaćin sastanka EU-a i zapadnog Balkana". (H)

